

Egy ismeretlen
Juhász Gyula-vers?

Katona*

— Temesváry Erzsébet halála. Kevesebb van megint egy színfolttal, a régi holdog világ reprezentársa, Temesváry Erzsébet 82 éves korában Szatymazon elköltözött az övéi után. Legidősebb tagja volt a Temesváry-családnak, leánya Imre bácsi hófehér-bajszu, kékszemű t. rendőrkapitány-nak, nővére Józsefnek, Géának, Imrének, Zsótérné Ilonának. Egyéniségét a jószág és az áldozatkészség tette vonzóvá, soha a maga érdekét nem kereste, szereplésre nem vágyott, a család volt mindene. Hogy jól érezze magát mindenki, hogy csak derűs arcokat lásson maga körül s Erzsébet néniével meg legyenek elégedve, hiszen ez az egyetlen boldogsága. A gyerekek pedig jönnek, jönnek, megnőnek, átlépnek rajtuk s csak az érzéseinket, gondolatainkat viszik magukkal. Erzsébet néni a közszereplést sem kereste, bár élénk szelleme érdeklődve tudott lépést tartani az eseményekkel. Amíg élt a pátriárkai kort elért édesanyja, vele osztotta meg minden szabadidejét, azt is szívesebben a tanván, mint a türelmetlen, lármás városban. — végül egyedül maradt s olyan ritkán látogatott be hozzánk, mintha békességet csakis az őt álló jegenyenyárfás tsanya nyújtana. Végére azok a fák messzire ellátnak, sok olyasmit észrevesznek, amit mi, alacsonyán lévelgők, sose tudunk meg, aki azonban megszerette őket, annak mesélt mondanak elmúlt szép korszakokból. Erzsébet néni megértette a szavukat, ezért volt boldog s ezért emlékszik rá szeretettel, teljes kegyelettel mindenki, aki ismerte a ritka egyéniségét, derűs kedélyét, emberi kicsinységeken felül emelkedő lelki világát.

— A szegedi cserkészek ünnepe a magyar cserkészlet jubileumán. A magyar cserkészlet 30 éves fennállását — a mai időknek megfelelően — újabb kötelességvállalással ünnepli. Az ünnepség bevezetését a Kormányzó ur öfömméltósága névnapjával kapcsolatban a főcserkész végzi rádió útján az ország összes cserkészeinek a bevonásával. Ebbe kapcsolódna bele a szegedi cserkészcsapatok is megfelelő ünnepséggel. Az ünnepség december 5-én, szombaton délután háromnegyed 5 órakor kezdődik az Országzászlónál.

— A Délmagyarországi Nevelők közgyűlése. A Délmagyarországi Nevelők Egyesülete ma, pénteken délután 6 órakor tartja közgyűlését az egyetem Baross-utcai épületében; elnök: dr. Mester János egyetemi tanár, előadást tart dr. Sik Sándor egyetemi tanár. A közgyűlés előtt ugyanott a pedagógiai intézetben választmányi ülés lesz fél 6 órai kezdettel.

— A lopott törülköző vezetett a kerékpártolvaj nyomára. Hegyi Sándor néhánnyal ezelőtt bejelentette a rendőrségen, hogy kerékpárját a rajta levő kosárral együtt ismeretlen tettes ellopta. A kosárban két konyharuha és egy törülköző volt. A károsult csütörtökön délelőtt Klein Jenő ócskás kirakataiban felismerle a tőle ellopott törülközőt. Felfedezését közölte a detektívekkel, akik kinyomozták, hogy Rác Gyula 29 éves cigányzenész adta el a ruhaneműket 6 pengőért Klein Jenőnek. Rác Gyulát előállították, azonban kihallgatásakor a leghatározottabban tagadta, hogy a kerékpártolvajhoz köze lenne. Azt állította, hogy a törülközőt egy ismeretlen fiatalembertől vásárolta 5 pengőért. Tagadása ellenére a terhelő gyanúk alapján az ügyészség letartóztatták Rác Gyulát.

Péntek esti istentisztelet

a zsinagógában chanukka ünnep alkalmából pénteken délután fél 4 órakor.

Alla felkötve, keze összetéve,
Már pihen szépen Ábrahám ölébe,
Nyitott szemében őszi ég derűje,
Kifáradt testén tépett csukaszürke.
A milliókból egy, kik halni mentek,
A neve senki, akit eltemetnek.
Neki nem zengett operák zenéje,
Finom, bús verset nem sírt el az éjbe.
Nem látta nemes gótika csodáit,
Duse mosolyát, mely szebb tájat áhít,
Szivarja rossz volt és öröme olcsó,
Most várja már a barna fakoporsó.
Nem is halt hősi, égzengő rohamban,
Csak köhögött, nyögött az ágyban halván.

Csak levegőt kért és vizet, vizet még,
S nem látta már a bíbor naplementét,
Mely mint dicsőség, áldás, mint az ámen

Kitündökölt büszkén, de neki már nem.

JUHÁSZ GYULA

* Kilenyi Irmának, a Juhász Gyula költői emlékek hűséges gyűjlőjének és őrizőjének küldte Tabéry Géza ezt a verset azzal a megjegyzéssel, hogy eddig ő sem ismerte. Tabéry Géának viszont egyszerű postai levelezőlapos 1942. IX. hó 10. keltezésel dr. Pappné Halász Ilona halhatatlan költőnk egy örök rajongója küldte mint ismeretlen verset.

Itt közöljük azzal a megjegyzéssel, hogy eddig sem eredetiben, sem nyomtatásban, bár kerestük, nem akadunk közelebbi nyomára.

Madácsy László

—o—

— Üzenet Oroszországból. Tábori társaslapot kapott a Délmagyarország a 229/90. számú tábori postáról. A lapon szegedi családjukat, rokonaikat, hozzátartozóikat és ismerőseiket üdvözlök a Délmagyarország útján: Molnár Antal örvetző, Vónéki István, Kiss József, Mészáros Sándor, Mihály Sándor, Muskó János honvédek, Békassy István szakaszvezető, Kókai János, Nagy János, Kiss Lajos, vitéz Deák István tizedesek. Virág Imre és Zsikó József örvetzők. Mindnyájan jól vannak, egészségesek. — A 223/06. számú tábori postáról ezt írják honvédek: »A végtelen orosz pusztákról, a szovjet paradicsomból, amelynél edes hazánkban a cigányputrik is tisztábbak és különbek, üdvözlötünket küldjük családjainknak és rokonainknak, otthon levő bajtársainknak s mindazoknak a honleányoknak, akik ismeretlenül, de magvas szeretettel gondolkodnak ránk. A lapot Kasza Mihály tizedes, Sprák József örvetző, Hegedűs Ernő, Báló Ferenc, ifj. Temesváry József, Szécsi Ferenc honvédek, Sallai Sándor tizedes, Ujszászi József örvetző, Takács József tizedes és Császár Ferenc írta alá. — Barta József örvetző a 223/17. számú tábori postáról küldött lapján üzeni szüleinek, testvéreinek és kecskesteleni ismerőseinek, hogy nincs semmi baja, kéri, hogy írjanak neki minél gyakrabban s külön üdvözlöi Rozsi Etelkát. — A 131/04. számú tábori postáról írja Protyv János örvetző: »Szeretettel üdvözlözlük szüleinket, testvéreinket, hozzátartozóinkat a messzi orosz földről. Ha valaki nem tudná a címünket itt küldjük a tábori számot: 131/04 és kérjük, hogy írjanak minél többet. A lapot még Budai Benjámin tizedes, Pamuk György honvéd és Bogárné István szakaszvezető írta alá. — A 223/04. számú tábori postáról Retek Mihály tizedes üzeni Tánra feleségének, gyermekeinek, szüleinek és testvéreinek, hogy nagyon várja a viszontlátást. — A 223/24. számú tábori postáról Konkoly János egyetemi altiszt (Kereszt-utca 25.) köszöni meg maga és bajtársai nevében, hogy a Délmagyarország legutóbb közölte üzenetüket. Közl. hogy jól érzik magukat s üdvözlöztük boldok családjaiknak és ismerőseiknek.

Szellemidézés

Sok szó esett a társaságban egy híres emberről s nyomban mondták a róla szóló anekdotákat.

— Ezeket a történeteket mintha hallottam volna már másokkal kapcsolatban, jegyezte meg Kant. Nem is igen csodálkozom rajta, hiszen a híres emberek olyanok, mint a templomtornvok: sok szél jár azok körül is.

Börne meséli:

— Hogarth olyan művésze volt a miniatűrnek, hogy a társaságokban tapasztalt neveltségességeket, illetlen, groteszk dolgokat feljegyezte a körmére. Így ment haza sok apró skiccel, amiket aztán otthon dolgozott ki.

Meyerbeer nem szívesen adott autogramot, egy szép asszony gyűjteményéből pedig éppen csak ő hiányzott. Tudta, hogy hozzá hiába fordul, felkérte hát közbenjárásra jóismerőjét, az Opera igazgatóját.

— Nehezen fog menni, de megpróbálom.

Meyerbeer most sem állt kötelnek, azonban az igazgató éppen műsort készített s a következő komünikét küldte szét a lapoknak.

— Vasárnap Halévv operája. a Hugenották, kerül színre.

Reggel még ki sem bujt az ágyból, már ott volt Meyerbeer kétségbeesett négy oldalas levele, tele szemrehányással, panasszal, hogy ekkora tudatlanságot kellett megérnie.

A dolgot aztán kimagyarázták, azonban az igazgató egészen érdekes Meyerbeer-kézirathoz juttathatta a szépasszonyt.

(—5.)

Kiváncsi
a kíváncsihangversenyre?
Hallgassa meg dec. 13-án délelőtt!

— Mikulás-napja a MANSZ-ban. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének szegedi csoportja bensőséges ünnepi összejövetelt rendez Magyarországi Kormányzójának névnapja alkalmából Párisi-körút 41. számú egyesületi helyiségében. Az ünnepi összejövetel műsora a következő: Megnyitó beszéd, Ünnepi beszéd, elmondja dr. Tóth Béla helyettes polgármester, Hazafias versek, előadja Tóth Agoston jogszigorló. Műsor után teát szolgálnak fel. Az ünnepi összejövetelre a tagokat szeretettel elvárja az elnökség.

— Hamis neveket használtak a tolvaj-cigányasszonyok. Megirtuk, hogy a rendőrség őrizetbe vette Raffai Erzsébet és Rostás Rozália cigányasszonyokat, akik tenyérjírás és bűbájoskoás ürügyével a városban és a tanyavilágban a hiszékeny nők egész sorát csapták be, legtöbbjüket a tetejébe meg is lopták. Az országos bünygi nyilvántartó hivatalból most jött meg az értesítés, amely szerint a felküldött ujlenyomatok behasonlításakor kiderült, hogy mindketten régi, notórius bűnözők és mindketten álnévet használtak. Az a vágottorru cigányasszony, aki Raffai Erzsébetnek monddta magát, tulajdonképpen Csurár Agnes, aki csalásért, lopásért és hamis névhasználatért már ötször volt büntetve, Rostás Rozáliának pedig Balog Lidia az igazi neve, őt eddig nyolcszor ítélték el az ország különböző bíróságai lopás és zsarolás miatt. Előéletük tisztázása után most a rendőrség mindkettőjüket átadta az ügyészségnek.

— A kukoricatolvaj cigányokat letartóztatta az ügyészség. Rostás Mihály, Varga Katalin és Kolompár György cigányokat, akik a tanyavilágban elsötétítés alatt rendszeresen lopkodtak a gazdák kukoricakészleteit, orgazdájukat, Zelei Istvánnal együtt átkísérték az ügyészségre, ahol valamennyiüket letartóztatták.

— A tábla is helybenhagyta a fajgyalázásért elítélt kereskedő büntetését. Pintér Zsigmond békéscsabai 45 éves zsidó vallásu kereskedőt a gyulai törvényszék a fajvédelmi törvénybe ütköző vétségért hathónapi fogházra ítélte, mert beigazolást nyert, hogy Pintér 15 év óta viszonyt folytatott egy keresztény nővel, akit 15 éves korában ismert meg és egy ideig pesztraként állott az alkalmazásában. Később a nő férjhez men és egyideig megszakadt a kapcsolat közte és a kereskedő között. Utóbb azonban Pintér kezdeményezésére felújították a viszonyt, emiatt aztán az asszonyt ott is hagyta a férje és elvált tőle. Pintér Zsigmond a bíróság előtt tagadta, hogy 1941 október 10-ike, a fajvédelmi törvény életbeléptetése után is viszonyt folytatott volna, azt állította, hogy ezen az időn tul csupán barátság volt közük. A bíróság nem fogadta el ezt a védekezést és a terhelő bizonyítékok alapján hozta meg marasztaló ítéletét. Ezt az ítéletet a szegedi táblán dr. Csillag László tanácsvezető elnököltével ítélkező tanács a csütörtöki tárgyaláson helybenhagyta.

— Letartóztattott szappanesempész. Csütörtökön délelőtt a detektívek tettenérték egy asszonyt, aki a Mikszáth Kálmán-utcában háziszappant kínált eladásra kilónként 7 pengős áron. Kihallgatásakor kiderült, hogy Bata Antalnének hívják és Törökkanizsáról esempészte a szappant. Árdarítás vétségén kívül tiltott határátlépésért is felelősségre vonják, de addig is az ügyészség fogházában marad.

— Kinek nem inge, ne vegye magára... Somogyi Istvánné Tisza Lajos-körúti sátoros kereskedő csütörtökön délelőtt az utcán egy fiatalemberen fekete inget látott, amelyet a saját tulajdonára ismert, amelyet pár nappal ezelőtt loptak el tőle. Rendőri hivott, aki a fiatalembert bekísérte a kapitányságra. Itt kiderült, hogy Bán Sándor 19 éves szegedi napszámos a gyanúsított, aki tagadta, hogy lopás útján került volna hozzá a károsult szerint 28 pengőért érő ing, hanem azt állította, hogy azt a Tiszaparton vette egy ismeretlen fiutól. A nyomozás azonban megállapította, hogy az ő felbujtására egy kiskoru fiu lopta azt el, így Bán Sándort lopásra való felbujtás és orgazdaság címén az ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte.

— Megint becsaptak egy asszonyt a kuruzsló cigányok. Özevgy Sárca Vincéné átokházi földművesasszony panaszt tett a rendőrségen, hogy két cigányasszony állított be hozzá azzal, hogy egy erdélyi cirkuszársulat tagjai, akik most üttötk fel sátrukat a Bokor-iskola mellett. Invitáltak Sárícznét, hogy jöjjön el az esti előadásra. Sáríczné azzal tért ki a meghívás elől, hogy beteg a kislia. A két nő azonnal vállalkozott rá, hogy meggyógyítja. Lepedővel letakartak egy pohár vizet és azt mondták, hogy ha az szintelen marad, a gyermek meghal, de ha megszinesedik, akkor meggyógyul. Természetesen a cigány hókuszpókuszoknak az lett az eredménye, hogy a víz megszinesedett, mert egy óvatlan pillanatban egy hipermangán-szemcsét csempésztek a pohárba, amely feloldódott. A csodálat látó Sárícznét most már könnyű dolog volt a kuruzsló cigányasszonyoknak rávenni arra, hogy a házán levő minden pénzét azonnal adja át nekik, mert csak így mentheti meg a gyermekét. Mikor azután látta, hogy fia nem lett jobban és az is kiderült, hogy Atokháza környékén bire-hamva sincs cirkusznak, rájött, hogy rászedték és megtette a feljelentést a rendőrségen. A nyomozás a kuruzslással szélhámoskodó cigányasszonyok kézrekerítésére megindult.

Ünnepi istentisztelet

a Kormányzó ur öfömméltósága névnapja alkalmából a zsinagógában december 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor.